

Bruksela, 14 stycznia 2025 r.
(OR. en)

5038/25

LIMITE

ECOFIN 31
UEM 30

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Dotyczy: ZALECENIE RADY mające na celu likwidację nadmiernego deficytu
w Rumunii

ZALECENIE RADY

mające na celu likwidację nadmiernego deficytu w Rumunii

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 126 ust. 7,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 126 TFUE państwa członkowskie unikają nadmiernego deficytu budżetowego.
- (2) Pakt stabilności i wzrostu opiera się na celu, jakim są zdrowe finanse publiczne jako sposób poprawy warunków sprzyjających stabilności cen oraz silnemu, zrównoważonemu i inkluzywnemu wzrostowi, którego fundamentem jest stabilność finansowa, pomagając tym samym w osiągnięciu celów Unii w zakresie zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia.
- (3) W dniu 30 kwietnia 2024 r. weszły w życie zreformowane unijne ramy zarządzania gospodarczego. Ramy te obejmują rozporządzenie (UE) 2024/1263¹ z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97. W skład ram wchodzi również rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264 zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97² w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu oraz dyrektywa Rady (UE) 2024/1265³ z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniająca dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich.

¹ Dz.U. L, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² Dz.U. L 209, 2.8.1997, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>.

³ Dz.U. L, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>.

- (4) Rumunia jest objęta procedurą nadmiernego deficytu od kwietnia 2020 r. W dniu 3 kwietnia 2020 r. Rada, działając na zalecenie Komisji, przyjęła na podstawie art. 126 ust. 6 TFUE decyzję (UE) 2020/509 w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Rumunii w związku z planowanym niespełnieniem kryterium deficytu określonego w TFUE oraz wydała na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE zalecenie mające na celu likwidację nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych najpóźniej do 2022 r.⁴ Mając na uwadze głęboki spadek aktywności gospodarczej związany z pandemią COVID-19, w dniu 18 czerwca 2021 r. Rada przyjęła zmienione zalecenie dla Rumunii na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE, przedłużając termin korekty do 2024 r. W dniu 24 listopada 2021 r. Komisja stwierdziła, że Rumunia wdrożyła skuteczne działania w odpowiedzi na zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. wydane na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE, i uznała, że nie ma zatem potrzeby podejmowania dodatkowych kroków w ramach procedury nadmiernego deficytu. Wyniki osiągnięte przez Rumunię w 2023 r. znacząco odbiegały od wszystkich podkomponentów zalecenia Rady skierowanego do tego państwa w 2021 r. Deficyt nominalny był znacznie wyższy (6,5 % PKB w porównaniu z 4,4 % PKB w zaleceniu Rady), wysiłek strukturalny był znacznie niższy, niż zalecano, a wzrost wydatków netto – znacznie wyższy, niż zalecano. W związku z tym w dniu 26 lipca 2024 r. Rada przyjęła decyzję na podstawie art. 126 ust. 8 TFUE w sprawie braku skutecznych działań⁵.

⁴ Wszystkie dokumenty związane z procedurą nadmiernego deficytu dotyczącą Rumunii dostępne są pod adresem: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

⁵ Dz.U. L, 1.8.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2130/oj>.

- (5) W przypadku braku skutecznych działań ze strony państwa członkowskiego art. 126 TFUE wymaga, aby Rada przyjęła zmienione zalecenie skierowane do danego państwa członkowskiego mające na celu likwidację nadmiernego deficytu w oznaczonym terminie. Zgodnie z art. 3 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 w zaleceniu tym określa się również sześciomiesięczny termin maksymalny na podjęcie przez dane państwo członkowskie skutecznych działań w celu skorygowania nadmiernego deficytu, który to termin może zostać skrócony do trzech miesięcy, jeżeli jest to uzasadnione powagą sytuacji. Ponadto w zaleceniu Rada ma obowiązek zwrócić się do państwa członkowskiego o wdrożenie ścieżki korekty wydatków netto⁶, która zapewnia obniżenie i utrzymanie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych poniżej wartości odniesienia wynoszącej 3 % PKB w terminie określonym w tym zaleceniu. W przypadku gdy procedura nadmiernego deficytu została wszczęta na podstawie kryterium deficytu, ścieżka korekty wydatków netto musi być zgodna z minimalną roczną korektą strukturalną wynoszącą co najmniej 0,5 % PKB, jako poziom odniesienia dla lat, w których oczekuje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczy wartość odniesienia. W okresie przejściowym obejmującym lata 2025, 2026 i 2027 Komisja może skorygować ten punkt odniesienia w celu uwzględnienia wzrostu płatności odsetek przy ustalaniu proponowanej ścieżki korekty na te lata, biorąc pod uwagę motyw 23 rozporządzenia Rady (UE) 2024/1264.
- (6) W decyzji Rady z dnia 26 lipca 2024 r. przyjęto do wiadomości, że kolejny etap procedury nadmiernego deficytu, a mianowicie przedłożenie przez Komisję zmienionego zalecenia dotyczącego zalecenia Rady wydanego na mocy art. 126 ust. 7 TFUE w sprawie korekty nadmiernego deficytu, nastąpi po przedłożeniu krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego zgodnie z art. 11 i art. 36 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2024/1263. Podejście to pozwala zapewnić spójność między wymogami budżetowymi w ramach procedury nadmiernego deficytu a ścieżką dostosowania określoną w średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym. Harmonogram ten oraz rozdzielenie decyzji przyjmowanych na mocy art. 126 ust. 6 i art. 126 ust. 7 ma charakter wyjątkowy i wiąże się z przejściem na nowe ramy, a zatem nie stanowi precedensu.

⁶ Zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263 „wydatki netto” oznaczają wydatki publiczne po skorygowaniu o wydatki z tytułu odsetek, działania dyskrecjonalne po stronie dochodów, wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię, cykliczne elementy wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz działania jednorazowe i inne działania tymczasowe.

- (7) W 2023 r. realny PKB w Rumunii wzrósł o 2,4 %. Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. oczekuje się, że w 2024 r. gospodarka urośnie o 1,4 % w związku z silnym popytem krajowym po uwzględnieniu ujemnego wpływu eksportu netto. Oczekuje się, że w 2025 r. realny PKB wzrośnie o 2,5 % dzięki stopniowemu wzrostowi popytu zewnętrznego i eksportu, dalszemu łagodzeniu warunków finansowania, odpornemu spożyciu prywatnemu, przyspieszeniu inwestycji prywatnych oraz wsparciu ze środków UE w zakresie inwestycji w infrastrukturę publiczną. Prognozuje się, że stopa bezrobocia utrzyma się na stałym poziomie 5,5 % w latach 2024 i 2025. Spodziewana jest obniżka inflacji – z poziomu 9,7 % odnotowanego w 2023 r. do 5,5 % w 2024 r. i 3,9 % w 2025 r.
- (8) Według danych zweryfikowanych przez Eurostat w dniu 22 października 2024 r.⁷ deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w Rumunii wyniósł w 2023 r. 6,5 % PKB. W prognozie Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. przewiduje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniesie 8,0 % PKB w 2024 r. oraz 7,9 % PKB w 2025 r., a zatem będzie wyższy niż wartość odniesienia w obu tych latach. Prognozuje się, że deficyt strukturalny w 2024 r. wyniesie 7,4 % PKB i pozostanie mniej więcej na tym samym poziomie w 2025 r.
- (9) Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 48,9 % PKB na koniec 2023 r. Zgodnie z prognozą Komisji z jesieni 2024 r. spodziewany jest jego wzrost do 52,2 % PKB na koniec 2024 r. i do 56,1 % PKB na koniec 2025 r., a więc utrzyma się on na poziomie poniżej wartości odniesienia wynoszącej 60 % PKB.
- (10) W dniu 25 października 2024 r. Rumunia przedłożyła swój pierwszy krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny, zgodnie z art. 11 i art. 36 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2024/1263. Plan ten obejmuje lata 2025–2031 i przedstawia dostosowanie fiskalne rozłożone na okres siedmiu lat. W zaleceniu w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Rumunii na lata 2025–2031 oraz zawartych w tym planie zobowiązań dotyczących pakietu reform i inwestycji, które to zobowiązania stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, Rada zaleca ścieżkę wydatków netto, która uwzględnia wszystkie niezbędne wymogi ścieżki korygującej i która powinna zostać zalecona jako ścieżka korekty wydatków netto w ramach procedury nadmiernego deficytu. Ścieżka korekty wydatków netto jest zatem zgodna z minimalną roczną korektą strukturalną wynoszącą co najmniej 0,5 % PKB jako poziom odniesienia dla lat, w których oczekuje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczy wartość odniesienia, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) 1467/97.

⁷ Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], opublikowanie w dniu 22 października 2024 r. Zob: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22102024-ap>.

- (11) Na podstawie ścieżki wydatków netto, która jest jedynym operacyjnym punktem odniesienia stosowanym do monitorowania zgodności i jest określona w zaleceniu Rady w sprawie zatwierdzenia planu Rumunii i w niniejszym zaleceniu, a także na podstawie ram średniookresowych prognoz Komisji Europejskiej dotyczących długu publicznego oraz prognozy Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. oczekuje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszy się z 8,0 % PKB w 2024 r. do poziomu 2,9 % do 2030 r. Jednakże – zgodnie z założeniami, które są podstawą planu – deficyt ma spaść poniżej jego wartości odniesienia, która wynosi 3 %, dopiero w 2031 r.
- (12) W oparciu o zalecaną ścieżkę korekty wydatków netto, ramy średniookresowych prognoz Komisji Europejskiej dotyczących długu publicznego oraz prognozę Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrośnie z poziomu 52,2 % PKB na koniec 2024 r. do 59,4 % w 2030 r.
- (13) Środki konsolidacji budżetowej powinny zapewnić trwałą korektę nadmiernego deficytu, a jednocześnie powinny być ukierunkowane na poprawę jakości i struktury finansów publicznych, utrzymanie inwestycji i wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarki. Reformy fiskalne i szersze reformy gospodarcze (w tym reformy stanowiące podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, określone w załączniku II do zalecenia Komisji dotyczącego zalecenia Rady sprawie zatwierdzenia planu średniookresowego Rumunii⁸) powinny trwale poprawić potencjał wzrostu i odporności gospodarki, a także wesprzeć stabilność finansów publicznych.
- (14) Rada przyjmuje do wiadomości, że dokładna metodyka do celów oceny skuteczności działań w kontekście nowych ram budżetowych nie została jeszcze w pełni opracowana, i w związku z tym uważa, że uzasadnione jest szybkie przeprowadzenie dyskusji na temat tej metodyki.
- (15) Zgodnie z art. 8 ust. 3 rozporządzenia 1467/97 decyzję Rady o uchyleniu procedury nadmiernego deficytu podejmuje się zgodnie z art. 126 ust. 12 TFUE wyłącznie w przypadku, gdy deficyt został obniżony do poziomu poniżej wartości odniesienia, a prognozy Komisji wskazują, że sytuacja ta utrzyma się w bieżącym i kolejnym roku,

⁸ Zalecenie Komisji dotyczące zalecenia Rady zatwierdzającego krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Rumunii, 26.11.2024 r., COM(2024) 725 final.

NINIEJSZYM ZALECA:

1. Rumunia powinna zapewnić, aby nominalna stopa wzrostu wydatków netto nie przekraczała maksymalnych wartości określonych w załączniku I.
2. Rumunia powinna zatem zlikwidować nadmierny deficyt do 2030 r.
3. Rada wyznacza termin 30 kwietnia 2025 r. na podjęcie przez Rumunię skutecznych działań i przedstawienie niezbędnych środków wraz ze swoim rocznym sprawozdaniem z postępów za 2025 r., które ma zostać przedłożone Komisji zgodnie z art. 21 rozporządzenia (UE) 2024/1263. Rumunia powinna następnie składać sprawozdania z postępów we wdrażaniu niniejszego zalecenia co najmniej raz na sześć miesięcy, aż do skorygowania nadmiernego deficytu.

Niniejsze zalecenie skierowane jest do Rumunii.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca

Maksymalne stopy wzrostu wydatków netto
(roczne i skumulowane stopy wzrostu, w ujęciu nominalnym)

Rumunia

Rok		2025	2026	2027	2028	2029	2030
Stopy wzrostu (%)	Roczna	5,1	4,9	4,7	4,3	4,2	3,9
	Skumulowane*	20,2	26,0	31,9	37,6	43,3	49,0

* Skumulowane stopy wzrostu oblicza się poprzez odniesienie do roku bazowego 2023.